

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Fe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemaj nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 291.

V Ljubljani, v sredo 21. decembra 1892.

Letnik XX.

Numerus clausus.

V justičnem ministerstvu pripravlja se, kakor je že poročal „Slovenec“, postavna predloga, po kateri naj bi se zopet uvel „numerus clausus“ odvetnikov, t. j. postavna določba števila odvetnikov v posameznih krajih. Zoper „določeno število“ samo na sebi ni ugovarjati; brez dvojbe je dobro. Mnogo pomislekov pa nastaja, če se oziramo na naše domače razmere. Z „določenim številom“ preneha prostoselstvo odvetnikov in tu tiči težišče celega vprašanja. Danes se lahko v Avstriji vsak odvetnik nastane, kjerkoli hoče, v vsakem mestu, v vsaki kronovini. Če bi se pa uvel „numerus clausus“, bilo bi to drugače. Potem bilo bi v nekem kraju število odvetnikov določeno in odvetnik, ki bi se hotel v kakem kraju nastaniti, moral bi za izpraznjeno mesto najprej prositi. In mesto bi se potem oddalo potom kompetence, kakor se oddajajo danes n. p. notarska mesta.

In kdo naj bi odvetnike imenoval? Grof Schönborn menda namerava to imenovanje izročiti mešani komisiji, obstoječi iz zastopnikov odvetniških zbornic (1/3), zastopnikov nadsodišča (1/3) in zastopnikov justičnega ministerstva (1/3). Po domače rečeno se to pravi, v dotičnih komisijah bo imela vlada 2/3 glasov in 1/3 odvetniki. A naj se imenovanje vredi tako ali pa kakor-koli, n. pr. da imenuje odvetnike vlada, ali da jih imenuje nadsodišče samo, ali da ima to oblast odvetniška zbornica dotične kronovine sama, — za vsak slučaj se imamo mi Slovenci „določenega števila“ bati!

V istem hipu, ko se uvede „numerus clausus“, bila bi namreč vsa boljša odvetniška mesta na Štajerskem, Koroškem in Primorskem, znabiti še celo na Kranjskem, za slovenske odvetnike več ali manj zaprta. Graška in celovška odvetniška zbornica ste popolnoma v nemških rokah, tržaška v rokah Italijanov. Lahko si tedaj mislimo, v katerem zmislu

da bi te zbornice uporabljale svoj vpliv pri imenovanju odvetnikov.

Zastopniki nadsodišča in ministerstva pa so več ali manj odvisni od vsakodobne vlade. Vlada pa se spreminja od danes do jutri. V obče govori vse za to, da vlada v napominanih komisijah ne bi svojege vpliva ravno uporabljala v korist slovenskih odvetnikov. In na Kranjskem? Večina odvetniške zbornice je sicer slovenska, a bojimo se, da zastopniki te zbornice ne bi imeli toliko vpliva pri imenovanju, da bi mogli zabraniti germanizacijo kranjskega odvetništva. Posledica teh realnih razmer je: Z vpeljavo „določenega števila“ pričel bi se marazem slovenskega odvetništva.

In kaj da to pomeni za naš narodni obstanek, mora vsakemu, ki količkaj pozna razmere, biti jasno. V neodvisnem slovenskem odvetniku našla je in nahaja naša narodnost krepko zaslombo. V pravni državi potrebuje tudi politična stranka svojih odvetnikov, drugače, kakor nas skušnja uči, ne more lahko tekmovali s sovražnimi strankami, ki razpolagajo nad pravniško pomočjo. Kako bridko pogrešajo n. p. naši nesrečni bratje v tužnem Korotanu svojega odvetnika!

Slovenski odvetniki s svojim slovenskim uradovanjem so jeden glavnih predpogojev za slovensko uradovanje državnih uradov. Z vlaganjem slovenskih spisov silijo vlado, da nastavlja slovenščine večje uradnike in stvar sama mora potem sčasoma privedi do tega, da se slovenske vloge tudi slovensko rešujejo. Saj se je to v mnogih ozirih že popolnoma doseglo!

Iz vsega tega sledi, da „numerus clausus“ za naše slovenske pokrajine pomenja narodno nevarnost. To nevarnost moramo odstraniti tem bolj, ker „določeno število“ za slovenske pokrajine tudi iz strokovnih ozirov nikakor potrebno ni. Nikjer na Slovenskem ni preveč odvetnikov, nikjer na Slovenskem ne nahajamo one prikazni, ki se pojavlja v velikih mestih in ki je dala povod za po-

svetovanje v justičnem ministerstvu, namreč: Odvetniški proletarijat. Pri nas na Slovenskem je še prostora za lepo število odvetnikov, brez nevarnosti za socialno pozicijo stanu. Na Kranjskem n. pr. pride jeden odvetnik na 26.000 prebivalcev! Dokler vladajo take razmere, je „določeno število“, ki bodi le remedura zoper preveliko število odvetnikov, nepotrebno. Drugače seveda so razmere n. pr. na Dunaju. Tam je mnogo preveč odvetnikov in židovska konkurenca ustvarila je razmere, o kojih tukaj niti pojma nimamo. Tam je „numerus clausus“ morebiti jedino sredstvo za nujno potrebno preosnovo. Radi tega tudi dunajska odvetniška zbornica prosi zanj.

„Numerus clausus“ je tedaj na jedni strani pri nas nepotreben, na drugi strani pa nevaren za naše narodne težnje — zato prej pričakujemo od slovenskih poslancev, da vsak poskus omejitve svobode odvetniškega stanu, kar zadeva slovenske pokrajine, ako pride v razgovor v državnem zboru, pri glasovanju odklonijo.

Postava proti ponarejevanju živil.

Z Dunaja 5. dec.

(Konec.)

6. Kava.

Preidem na ono živilno tvarino, katera je osobito ženstvu priljubljena. Žal, da moram tudi o tej tvarini marsikaj neljubega in slabega povedati vzlic nevarnosti, da bi naše Slovenke, vsaj nekatere zgubile zaupanje v to hrano, kar bi seveda ne bila nobena posebna nesreča, ne za ženske, še manj za otroke, in tudi ne za ljudski blagor sploh.

Jaz menim kavo, katera je v tem stoletju, prav za prav v drugi polovici stoletja, se tako silno razširila, da je skoro ni kočice, v kateri ne bi poznali kave.

In ker kave ne moremo pridelovati v naši domovini, je treba toliko bolj biti poučenim o pona-

LISTEK.

Zakaj je Bog ustvaril lastovke.

(Hollandaka legenda.)

Stari menih, zvesti sin sv. Benedikta, gre nečega dne v stolp svoje opatije; okolu stolpa je krožila velika jata lastovičic. Bilo je proti koncu meseca septembra. Lastavke so živo cvrčele med seboj. Kaj neki so si pripovedovale? Starikavi menih, nedolžen in priprost ko dete, nastavi uho, in slišal je to-le:

Stara lastovka je razlagala svojim družicam, kako ji je Bog obvestil po angelju, da jo bo v kratkem poklical k sebi v nebesa. „Sklicala sem vas torej“, dé starka, — „na stolp tega starega domovja, kjer pričakujem piš vetra, ki nas ponese v toplejše kraje. Mogoče, da obnemorem na tem dolgem potovanju, in zbog tega, predno odrinemo, vam bom povedala, kaj pripoveduje stara povest, ki se je shranila v rodu našem, zakaj je Bog vstvaril lastovke . . .

Ko je Bog iz nič stvoril svet, postavil je prvega človeka in prvo ženo v raj, kjer so rasle cvetice in

sadno drevje kar samo od sebe. Toda prva dva človeka pregrešila ste se nečega dne zoper božjo zapoved, katero jima je dal Bog, in bila sta izgnana iz tega prelepega kraja. In klatila sta se od te dobe bedna in lačna po svetu, mučile so ju bolezni in mraz, delati sta morala težko, da se preživita, kajti zemlja, prokleta od Boga, rodila je samo trnje in osat. Živeita sta mnogo let, ne da bi bila mogla potolažiti jezo božijo; naposled se vendar usmili milostivi in dobrotljivi Bog nad potomeci ter jim priredi njih zemeljsko bivanje prijetno in veselo. „V raj jih ne dam več“, pravi Bog, — „toda vstvaril bom zemljo rodovitno, povsodi jim pričaram evetke in sadje, pripravil jim bom zopet znošno in lepo življenje na zemlji in preženem jim bolezni.“ — In vstvaril je, da ljudem dokaže blagonaklonjenost svojo, dva ptička, katerih perje je tekmovalo z belino rajskih lilij. Poletavala sta okolu Njegovega prestola, posedala jeden za drugim na roko dobremu Bogu, koji ju je poljubljaj, rekoč: Imenujem vaju lastovki; vi dve in vajini mladiči boste povsodi, kjer se naselite, prinašali blagoslov. Vsi bodete ljudem sreče in srčne radosti poslanci; vi ste domače ptičice; gnezdili bodete pod streho človeških domovij, in gnezda vaša bodo znamenje blagoslova in veselja. In zdaj, ljubi lastovki, odletite!“

In dobri Bog iznova poljubi snegobeli ptički, ki razpustete svoje peruti in zletete doli na svet. S prihodom ljubeznivih lastovk premenilo se je vse nakrat. Kakor bi čaral: Vreme, prej neprijetno in viharno, umaknilo se je solnčnemu sijju, pestro cvetje krasilo je zemljo in najzlahnejše sadje rodila so drevesa. Lastovke se pa gradile svoja gnezda pod streho človeških stanovališč, iz kojih so na mah izginile vse bolezni.

Nekoliko let šlo je vse dobro. Ljudje so živeli v blagobitju in sreči, in lastovke so se množile. Ali končno — oj ta nepojmljiva človeška srca! presegla je ljudem njih sreča; slabe misli oskrunile so njih duše; surova roka razdrila je lastovčino gnezdo; hudobni ljudje so se smejali, videči kako lastovke, pregnane iz njih zavetišč, bojzno poletavajo okolu svojega opustošenega iz porušenega zatišja.

V svoji bēdi ptički dobrega Boga prosijo: „Ostavimo zemljo in vrnimo se v nebesa!“ Komaj poslednja lastovka izginie v nebeškem obzorju, prihrumi strahovita nevihta, reke stopijo čez bregove, nebo se odprē; in nastal je vesoljni potop na tem svetu. Ta izkušnja, koju je Bog poslal ljudem kot kazen za njih hudobnost, potegnila jim je mreno raz oči. Vzpenjali so roke proti nebu, prosili iz dna srca odpuščenja in usmiljenega Boga omečile so te

rejevanju kave, da vsaj za drag denar dobimo pošteno blago. Naj omenjam takoj, da tudi naši trgovci ne vedo in ne poznajo, da je kava pokvarjena, ali da ima zares drugih snovij v sebi, ker tako prebrisano jo znajo ponarejati, da je zelo težavno, na prvi mah to spoznati.

Bolje je par šestje dati za kilo več, ker sleparije se vrše navadno pri nižjih sortah, med katere primešavajo v namen večje teže kvarčovo pečeno zrnje.

Obstojé tovarne, katere izdelujejo iz ila plastično enakolična zrna; potem še z raznimi barvami, kakor ravno potrebno, da se sorti prilaga, barvajo in potem med pravo kavo pomešavajo! So zopet druge tovarne, ki izdelujejo barve v ta namen, ali katere prevzemajo nalog, kavo sploh z barvami pripraviti in pripraviti, da ima podobo one vrste, katere slovi kot dobra.

Tudi se je konstatiralo, da nasujejo kave v sod in vánj vržejo nekaj velikih svinčenih krogel, ter valé sod, oziroma ga kotajo, da kava dobi bolj temno barvo.

Na Angleškem je zdravstveni urad našel v neki kavi, katero so potem uradno zaplenili, primes iz žganih in potem zmlatih volovskih jeter. Zato se je čuditi, da se nahajajo še kupovalke, osobito po velikih mestih, n. pr. na Dunaju, v Londonu in drugih mestih, že zmlate kave, in je tudi konstatirano, da dunajski veliki tovarnarji že rabljeno kavo sušé in potem sevéda za nizki denar prodajajo ljudém, ki se pečajo s prodajo zmlate kave. Torej ne kupovati že zmlate kave!

7. Čaj.

Tudi čaj (thee) ni varen pred sleparskim popačenjem. Znani so slučaji, da se nahaja med kitajskim čajem primes prepariranega perja in cvetja jésena, bezga, celó vrbe in bresta. Perje dotično čaju enako zvalé in pobarvajo, in se je našlo po kemiških preiskavah, da za to rabijo celó kuprenosolne snovi, ki so strupene. Barvajo ga tudi z grafitom, da je bolj črn, drugo vrsto, ki ima biti zelenkasta, pa s kurkomo. Še veliko drugih primesi so preiskave dokazale in dognalo se je, da vse te sleparije že Kitajci sami napravijo doma. Zato velja tudi pri nakupu čaja pravilo, da je umnejše, kupiti fino sorto, če je tudi dokaj dražja, pa tudi podvojeno zaleže, ker mala žličica takega finega čaja toliko zaleže, kakor dve, celó tri žličice slabega.

Tudi čokolade, ki, če je naravna, je jako važna hranilna snov, osobito za mladino, ne pusté sleparji pri miru. Čokolada napravljena iz zrnice rastline kakao, ki ima v sebi do 50 odstotkov kakaovine tolišče, 10 odstotkov skrobnih snovij, 14 odstotkov beljakovin in do 2 odstotka jako redilnega teobromina. V cenejših sortah našla se je namesto naravne kakaovine tolišče navadna lojeva tolišča, in da se pomneži odstotek skrobnih snovij, primešana je bobova moka. Celó apno se je našlo, in namesto naravnega duha vanilnega pa pridenejo za dišečino perubalzam, celó storaks. Zato velja zopet pri čokoladi: Kupuj vedno boljše sorte!

8. Kis.

Kaj naj bi še rekel o kisu? Koliko se ga prodá kot vinski kis, ki pa je ponarejen in mu je dana

neredkokrat celó žveplena kislina. Zato kupuj pravi domači vinski kis; skrbna gospodinja na deželi pa skrbi, da sama za dom pripraviš pošten domač kis, ali iz vinskih ostankov, ali iz vinskih tropin, in če nisi v vinorodnih krajih, iz sadja, katero povsod obrodi.

Ne glej na nizko ceno, saj pravi vinski ali sadni kis ti je v zdravje, ponarejeni pa v škodo.

9. Žganje.

Da je žganje, osobito nizkih cen, prava zmes špirta, pridelanega iz krompirja in polna še zdravju škodljive patoke (fuzelna), je obče znano. Toda o tem ne bom razpravljaj, ker nepopoljšljiv žganjepivec ne zasluži boljsega. Za zdravje, za potrebo imamo dovolj tvarin, katere dajo zdravju uga-jajoče žganje, n. pr. vinske drože, slive, sadje, — hrušovec, ali celó brinje in jagode borovnice.

10. Klobase.

Kaj naj rečemo o klobasah? Kaj se vse v takozvane klobase po nizkih cenah spravi, to bi marsikomu vzelo apetit ali poželjivost po klobasah. Domače klobase so najboljše in sploh v tem oziru slovi dobro ime „kranjskih klobas“, katere se iz dobrega mesa napravljajo, tako, da celó na Dunaju veljajo kot posebna delikatesa.

Preobširen bi bil, ko bi hotel vse načine popačenja hranilnih snovij popisati. Kar sem pisal, velja za velik svet, za velika mesta, in za take tovarne in trgovine, katere znajo v velikem tako „umetno“ napravljati — falzificirati — živila. Iz vsega pa je pač razvidno in jasno dokazano, da je skrajni čas, da se tudi v naši državi poojstri in izdá posebna postava, ki bo postopala z vso strogostjo proti ponarejevalcem in sleparjem, ki z malovrednim ali celó naravnost človeškemu zdravju škodljivim in zelo nevarnim blagom podkopavajo ljudstvu najdražji dar božji, ljubo zdravje, ter mu po krivici jemljó denar iz žepa, ob enem pa silno škodujejo poštenim pridelovalcem, poljedelcem, obrtnikom in trgovcem.

Zato je želeti, da se najde večina v državnem zboru za to predloženo postavo, in bom, ko se bo vršila razprava, poročal o nje izidu ter tudi navel pravno stran, oziroma vsebino te postave. —è.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. decembra.

Notranje dežele.

Ministerske premembe. „Času“ se piše z Dunaja, da se sedaj v odločilnih krogih ne misli na nobene premembe. Minister za Češko se še ne bode imenoval, grof Kuenburg pa tudi še ne dobi naslednika. Ministra za Češko je Tassfe mislil v kratkem poiskati, kakor je razvidno iz njegovega odgovora knezu Schwarzenbergu. Ker so pa Mladočeši glasovali proti dispozijskemu zakladu, se pa imenovanje tega ministra opusti. To je torej zopet jedna mladočeških zaslug. Najprej so razbili desnico in levičarjem pomagali do večje veljave, potem so prisilili barona Pražaka, da je odstopil, sedaj so pa preprečili imenovanje novega ministra za Češko.

Nakrat, sredi največjega piša prodre solnčni žark megle, vpré se v stolp, in ta se razpoči od vrha do tal! Skozi te razpoke uále so lastovke, ki so morale družice svoje, kojih perje je pokrivalo zemljo, ostaviti zmrznjene na svetu. Ko krilati poslanci angeljakega kraljestva prileté v nebesa, veli jim razsrjeni Bog, naj ne zapuščajo nebes, in da bi kaznoval ljudi, pošlje jim ledene vetrove, ki so jeli hudo šibati zemljo. Toda lastovke, pomneče skrbi in negovanja, ki so ga jim skazovale nekatere izveljene duše, prosijo Boga, naj odpusti krivčnikom in jim skaže še enkrat milost.

Milostivi Bog se zopet usmili, toda pod tem pogojem, da bode v spomin na surovosti in krutosti, katere so pretrpele, ponekod njih perje v znak žalosti dobilo črno barvo. Črna barva bodi zajedno v svarilo ljudem. Gorje onim, ki bi storili lastovkam kaj žalega! In od te dóbe so lastovke črno-belkaste in zato imajo ljudje šest mesecev lepo in solnčno vreme, drugih šest mesecev pa grdo vreme in mráz, ker se lastovke za pol leta vrnejo v kraljestvo angeljev!

To povest je slišal pobožni menih iz ust revne in stare lastovke. B. S.

Mladočeško delovanje torej ni brez uspehov, toda ti uspehi nikdar niso v korist češkemu narodu, temveč le v škodo.

Mlado- in Staročehi. Mladočeški listi so večkrat naglašali, da naj Staročehi pristopijo Mladočehom, ko je doseženo složno delovanje čeških zastopnikov. Nekaj Staročehov je res že vstopilo v mladočeški klub. Zadnji čas je tudi dr. Zucker izrazil željo, pridružiti se Mladočehom. V sbornici je že nekajkrat pokazal, da se ne loči po svojem mišljenju dosti več od Mladočehov. Poslednji se ga pa vendar branijo vsprejeti, češ, da je že tako v klubu preveč Staročehov. Posebno se ga glavni vodje bojé, ker se ne morejo meriti z njim, kar se tiče nadarjenosti.

Nemški liberalci in nemški nacionalci. Malo pred razhodom parlamenta sta se Plener in Steinwender pogajala o skupnem postopanju nemških nacionalcev in liberalcev. Oba sta bila jedina, da je potrebno, da se ti dve stranke zblížata. Po Božiči, ko se zopet snide državni zbor, bode se nadaljevalo pogajanje o bodočih razmerah mej tema dvema strankama. Trajno to sporazumljenje pač ne bode. Nemški nacionalci že zaradi svojih volilcev ne bodo mogli dolgo hoditi z židovskimi liberalci. Jedinstvo bode najbrž le tako dolgo trajalo, da se sedanji položaj pojasni. Plener sam ne mara za nemške nacionalce in jih potrebuje le sedaj, da pritiska proti vladi.

Protí poslancu Schneiderju se je začela sodnijska preiskava zaradi nekega govora na nekem shodu v Sechshausu na Dunaju. Zabavljaj je proti židom. Schneider je poleg Luegerja židom najbolj trn v peti in bodo sedaj gotovo vse storili, da bi bil obsojen. Z vsemi močmi bodo delali, da pridobé zbornico poslancev, da dovoli za sodnijsko postopanje proti Schneiderju. Pričakujemo pa, da zbornica židom ne bo ustregla.

Civilni zakon v Avstriji. Omenili smo že bili jeden pot, da neki dunajski list dela propagando za obligatni civilni zakon v naši državni polovici. Danes pa naj še povémo, da je na nekem shodu na Dunaju dr. Jaques, jeden glavnih levičarjev, dokazoval, da je civilni zakon potreben, in obetal, da bode njegova stranka delala zanj. Na tem shodu je tudi bil vodja levice, ki pa Jaquesu ni nič ugovarjal, in smo torej opravičeni misliti, da zjedinjena levica zares misli ob ugodnem času to stvar sprožiti. Sevéda hitro levica s to svojo željo ne bo prodrla. S časom bi pa morda le šlo, ker v takih zadevah bi jo podpirali tudi slovanski liberalci. Zatorej morajo katoliki za časa prebivalstvo opozarjati na to liberalno nakano, da se splošno pripravi na upor, in tudi ne bode volilo poslancev, o katerih se za gotovo ne vé, da bi bili pripravljeni, v vsem varovati pravice katoliške cerkve. Brez truda pri tem ne gre, kajti liberalci nikdar ne mirujejo. S prisilnim zakonom bi se škodovalo cerkvi, pravnosti in katoliškemu prebivalstvu naložili novi troški, ker bi moralo dvakrat poroko plačevati.

Ogersko. Velika razburjenost je mej ogerskimi liberalci, ker je neki katoliški duhovnik v zbornici obsojal agitacijo proti rimsko-katoliški cerkvi nekaterih jako imenitnih ogerskih dam, katerim je na čelu soproga bivšega ministerskega predsednika „mama“ Tisza. Posebno je velika nevolja, ker jo je imenoval „mama“. Na veliko žalost liberalne stranke pa predsednik v tem izrazu ni videl nič razžaljivega in negalantnega in govornika še k temu poklical ni. Po vseh liberalnih listih je sedaj silen krik, kakor bi bila v nevarnosti vsa država.

Vnanje države.

Prememba ustave v Bolgariji se je vsprejela v drugem in tretjem branju. Proti premembi so govorili in glasovali Stransky, Tončev in Stojilov. Stranskemu se zdi, da je nepotrebno, naslov knezu določati v ustavi. Kmalu se morda proglasi neodvisnost in potem bode treba zopet naslov spreminjati. Tončev je pa imel pomisleke zaradi dolžbe radi kneževе vere. Stambolov je v izvrstnem govoru zagovarjal ustavo. On tudi želi neodvisnost, ali vendar vlada sedaj na to ne misli, temveč se lojalno drži zveze s Turčijo. Sedanji položaj je za Bolgare zaradi tega ugoden, ker bi se napad od katerekoli strani smatral za napad na vso Turčijo. Potem je govornik pojasnil, da se s premembo ustave olajša ženitev kneževá in tako dobi Bolgarija svojo dinastijo. Knez pa ni, da bi moral biti baš pravoslaven. Srbi neso bili srečni, če tudi so imeli pravoslavnega kneza Milana, katoliški kralj Karol pa srečno vlada Rumunijo.

Nova stranka v Nemčiji. Sedaj se v Nemčiji snuje nova stranka, katere se bode pred vsem držala Bismarckovih načel. Posebno južno-nemški liberalci se baje mislijo zbrati pod Bismarckovo zastavo. Ko se osnuje ta stranka, se pričakuje, da pride Bismarck sam v državni zbor, da bode prevzel vodstvo. Dosedaj Bismarcku ni kazalo hoditi v parlament, ker ni imel nobene stranke, drugače bode sedaj, ko ne bode več osamljen.

IZVIRNI DOPISI.

Z dežele, dne 8. decembra. Od prvega slovenskega katoliškega shoda sem se ni rabila skoraj no-

(Dalje v prilogi)

bona druga beseda po Slovenskem tolikrat, kakor: narodnost. Ta je po nauku naših naprednjakov človekov cilj in smoter; njej se morajo vse moči posvetiti, njej se mora vse uklanjati, vera pa jim je le — postranska stvar; narodnost smatrajo za največjo in najimunitnejšo čednost, vero pa kot suktnjo, katera se sleče in obleče po potrebi in se nazadnje — zavrže.

Komur je narodnost čez vse, je naroden ali „narodnjak“, in zelo naroden „odlični narodnjak“, ako zna dobro zabavljati čez škofa ljubljanskega in njegovo duhovščino, ako se za vero malo ali celo prav nič ne meni, ako prebira le „narodne“ liste in časopise, jih med ljudstvom razširja, ako napravlja „narodne“ veselice in se jih udeležuje. Kdor pa stavi vero na prvo mesto in narodnost na drugo, kdor bere „Slovenca“ in „Domoljuba“, jih razširja in prod onimi „narodnimi“ svari, kdor ne napravlja „narodnih“ veselice, ali se jih vsaj ne udeležuje — je narodov sovražnik, ga je izdal in zatajil, je nazadnjak, kateri nikakor ne spada v prosvetno 19. stoletje, marveč v srednji vek, ko so se še balj ljudje inkvizicije in njenih groz.

Ta je nauk naših „tudi katoličanov“, ker liberalcev na Slovenskem ni? Odkod naj bi se tudi vzeli, ko lazi ljudstvo po kolenih okrog altarja Matere Božje na Brezje, ki tako rado Božja pota obiskuje itd.

Ko smo omenili „narodne“ veselice, se vprašamo: Ali donajajo enake veselice narodu korist ali ne? Za to se mnogi „odlični narodnjak“ jako malo briga. Njemu je večkrat skrb le za to, da se razveseljuje, svoj žep napolni, če prav — v škodo drugega. Židom očitamo njih dobičkarstvo; žalibog, da so jim tudi mnogi „narodnjaki“ enaki, ki napravljajo veselice za veselico bodisi z dolgimi ali prav kratkimi presledki.

V „narodno-naprednem“ glasilu se je očitalo klerikalcem, da razpošlje revno slovensko ljudstvo preveč denarja v tuje kraje za misijone, da se s tem ljudstvo paha v revščino. Ali se ne škoduje slovenskemu ljudstvu veliko več, ko se mu daje prilika k večjemu zapravljanju z napravljanjem prepogostih in brezpomembnih veselice! Zdaj napravi veselico „čitalnica“, potem „pevsko društvo“, „Sokol“, „bralno društvo“, „tamburaši“ itd. Nismo nasprotniki narodnih veselice, mnogo se lahko pri njih za narod stori, toda v tem nam mora vsak pritrčiti, da niso prepogostne veselice narodu koristne, ker postanejo nekaj navadnega in zgubijo svoj pomen. Ko so budili prvoborilec narod iz spanja, se niso posluževali veselice, kjer je igralo glavno nalogo prazno besedičenje, temveč delali in učili so; niso imeli časa za zabavo in ples, marveč pisali so za ljudstvo, peli so mu ter ga tako vneli k ljubezni do naroda.

Dandanes že teče narodni voz, zakaj bi se tedaj za take reči brigali! Veselimo se, da smo prebujeni! Seveda, pri klerikalcih se vse preišče, podvrže natančni diagnozi, če bi se znabiti našlo kaj, s čimur bi se lahko pobijali. A isto storiti pri „narodnjakih“, se ne sme nihče predrzniti: oni so nedotakljivi, pri njih je vse lepo, dostojno, v redu in — Bog si vedi, kaj še! — če tudi jim ne narodnost „modus acquirendi“, če tudi niso bili poprej vsi za narod vneti, če tudi niso bili narodni, marveč celó „nemškutarji“, ki so Slovincem predbacivali, da jim samo nova bremena nakladajo; ki so se globoko uklanjali osebam, katerim je bilo srce le za nemštvo, kateri so bili znani kot srditi sovražniki Slovincem in Slovanov sploh, tako da jim je začelo skoraj slabo prihajati, ko so čuli Slovence govoriti!

To se je „pozabilo“, ker nekdanjega glavarja Vestenecka dnevi so minoli! Kdor je pristaš „Slovenskega Naroda“, je naroden, če tudi rad nemško govori, če tudi se pri „narodnih“ veseliceh nemško govori! To je prepovedano le klerikalcu, „narodnjaku“ pa pripuščeno. Živela „narodnost“!

Je sicer lepo in hvalevredno, če (?) spozna človek svojo zmoto in pride k boljšemu prepričanju, toda prepustimo čislannemu bralcu, razsoditi, ali je prav, če se enaki ljudje imenujejo „odlični narodnjaki“ ter se v nebesa povzdigujejo in se jim pripisuje večja ljubezen do naroda in večje zasluge za njegovo probujenje in razsvet, kot duhovnu, ki je služil in bode služil s celim srcem svojemu narodu, med katerim živi in njegove stiske pozna, ko ga nikoli zatajil ne bode.

Nastejati zasluge duhovščine za narod, bi bilo nositi vodo v morje; le to omenimo še, da bi moral biti marsikateri „narodnjak“ hvaležen duhovnu za to, kar je in kar ima. Sicer pa, kar nočejo spoznati domačini, spoznajo tujei, spoznavajo naši narodni nasprotniki in sovražniki, kojim so duhovniki največja zapreka pri potujčevanju Slovincem. Zakaj na pr. proganja tržaški magistrat slovenske duhovne? Zakaj jih črtijo koroški Nemci? Zakaj tožijo severočeški Nemci pri višjih pastirjih vsacega kapelana, ki hoče i med njimi Čeh ostati? Vsi so po „Narodovem“ nauku brezdomovinci, nimajo ljubezni do svojega naroda, so njegovi grobokopje, kaj ne? Mnogo priimkov je že dala radikalna gospoda slovenskim duhovnom, izmed katerih so že mnogi izgubili svojo mikalnost in ne vlečejo več, naj jih sedaj imenuje še „nemškutarje“, gotovo se bode svojim somišljenikom prikupil in — variatio delectat.

Liga + 38.

Iz Rima, 13. decembra. V italijanski zbornici je bila minolo sredo in četrtek na dnevnem redu debata o proračunu vnanjega ministerstva. Pri tej priliki se je, kar je naravno, govorilo tudi o trodržavni zvezi, katera med poslanci nema navdušenih zagovornikov. Tako je poslanec Lucifero pač zagotavljal, da podpira sedanjo vnanjo politiko, ker ne škoduje gospodarskim koristim Italije, poslanec Colajanni pa je pobijal trodržavno zvezo ter trdil, da se je ponovila na vrat na nos brez pomisleka. Vnanji minister Brin je odgovarjal govornikom, da ima trodržavna zveza še vedno namen, poravnati razna nasprotja in tako ohraniti evropski mir. Italija hoče biti v miru in prijateljstvu z vsemi državami, torej tudi s Francijo. S temi besedami je minister Brin hotel potolažiti one poslance, ki neso prijazni trodržavni zvezi in bi se raje družili s Francijo.

Posebno nepopularna pa je med Italijani zveza z Avstrijo, ker mislijo in pišejo, da Gorica, Trst in laške Tirole tudi še spadajo k italijanskemu čevlju. Pomenljiva je izjava lista „Gazzeta Piemontese“, ki je glasilo ministerskega predsednika Giolittija, da ni več prave zaupljivosti med zveznimi državami in pride čas, ko bode vsaka teh treh držav morala sama varovati svoje koristi. Besede te so jasne; upajmo, da ne bode Avstrija plačala računa.

Pri nas se v obče mnogim zdi čudno, kako to, da se odločno katoliška stranka v Italiji ne udeležuje državnozbornskih volitev. Razloge te pasivne politike katoliške stranke, oziroma sv. stola hočem o priliki pojasniti, danes zadoščaj kratek pregled zadnjih volitev, ki so se vršile dne 6. novembra, oziroma 13. novembra.

Zbornica šteje 508 poslancev; po veri je sedem židov, 2 valdenza, vsi drugi so krščeni in vsaj po imenu katoliki, ker navzlic prepovedi sv. očeta sodelujejo pri državnem stroju, ki ga vrté po vrsti z večjo in manjšo spretnostjo razna ministerstva. Po poklicu je 210 advokatov, 52 profesorjev, 28 inženjerjev in arhitektov, 29 tovarnarjev in bankirjev, 12 poljedelcev, 24 časnikarjev in 12 medicincev. Plemenitašev je 137. Vlada ima na svoji strani približno 380, v tem oziru je Giolitti srečnejši od grofa Taaffeja. Kajpada vladna večina od danes je v Italiji lahko jutri večina proti vladi, ker tukajšnji narodni zastopniki so občutljivejši od naših. Znaní Ruggero Bonghi je prosjačil za mandat v treh okrajih, a povsod pogorel.

Menda nikjer na svetu se ne zgodi toliko nepravilnostij pri volitvah, kakor v Italiji. Kandidatje si najmo po več agitatorjev, ki kakor konjske muhe obletavajo volilce, zvajajo v gostilne in beznice, kjer se pije in je na račun kandidatov. Revnejšim volilcem stiskajo tudi denarne „flike“ v roke. Zupnikom ponujajo celó razne darove za cerkev itd.

Mnogi kandidatje so delili med volilce papirnat denar po 5 in 10 lir, toda le po polovici, a drugo polovico razpolovljene „flike“ je dobil volilec po volitvi, če je volil dotičnega kandidata. Tako torej se dela javno mnenje v Italiji, tako se izraža volja naroda v zbornici. Zato piše neki list po pravici: „In questo modo vinsero e vinceranno e milioni ari asini, gli ambiziosi inetti, gli speculatori che fanno mercato della loro posizione“.

Zato se boljši, vestnejši možje umikajo javnemu življenju ter prepuščajo politično polje kričačem, kakor je n. pr. žid Barzilai. Demokratska stranka se ne udeležuje volitev, ker nema denarja. O nekem

poslancu je znano, da je potrošil nad 60.000 lir za svojo izvolitev, neki drugi celó nad 100.000. Če vzamemo povprek, da je vsak kandidat potrošil po 20.000, znaša vsa napojnina nad 10 milijonov lir. Za ta denar bi se moglo pač kaj boljšega storiti za narod, reveže itd.

Tukaj v Rimu so agentje razpošiljali volilecem katoliškega mišljenja pisma s ponorejenim podpisom znanega katolika, arhitekta Vespignana, naj glasujejo za žida Barzilai-a, a ne za Zuccari-ja. Nekaj delavcev z volilno pravico je bilo takoj odpuščenih iz dela, ker neso glasovali za Barzilai-a. V P. Mavriciju je neki volilec bajé glasoval 17krat, neki drugi 7krat, kakor je poročal „Secolo“. Sploh pa se volileci ne zmenijo mnogo za volitve, kar priča, da ljudstvo v obče ni zadovoljno s sedanjim stanjem. Tako šteje Rim 26.332 volilcev, a prišlo jih je volit le 8616. Še manjša udeležba je bila v Genovi, Bergamu in Bresciji, sploh v gorenji Italiji. V obče se more trditi, da se komaj tretjina volilcev udeležuje volitev. Neki list trdi celó, da v vsej Italiji ni bilo oddanih toliko glasov, kakor jih oddadó v Nemčiji edino le socialisti. Sim voli pet poslancev. In ker šteje mesto nad 350.000 prebivalcev, pride lorej povprek nad 70.000 volilcev na jednega poslanca. A glejte, volilni okraji so tako razdeljeni, da volilni okraj okolu Vatikana šteje le nekaj nad 800 volilcev. Tudi pomenljivo!

Liga + 57.

„Matica Slovenska“.

XCIII. odborova seja v soboto dne 17. dec. 1892.

Navzočni: Gg. Fr. Levac (podpredsednik); A. Bartel, dr. H. Dolence, Peter Grasselli, dr. A. Jaro, A. Koblar, dr. J. Lesar, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, S. Rutar, dr. J. Staré, F. Stegnar, I. Šubic, I. Tomšič, I. Vavru, Fr. Wiesthaler, V. Zupančič in dr. J. Zupanec (odborniki), E. Lah (zapisnikar). Skupaj 19.

Zapisnik o XCII. odborovi seji, katerega sta pregledala overovatelja profesorja dr. Lesar in dr. Požar, se odobri brez ugovora.

Na ogled so zapisniki o sejah gospodarskega odseka z dne 2. julija, 2. novembra, 14. decembra, ter o seji književnega odseka z dne 15. decembra.

Današnjemu zapisniku bodita overovatelja odbornika Koblar in Stegnar.

Predsednik se spominja odlikovanja kanonika Marna z viteškim križem Fran-Josipovega reda. O tej priliki se mu je šlo posebno odposlanstvo iz odbora (gg. Grasselli, dr. Požar in dr. Zupanec) dne 14. septembra poklonit. Veliko odbornikov in društvenikov je bilo navzočnih pri odlikovanju samem.

Da svoje simpatije in pa hvaležnost za zasluge, ki jih imata za prepored našega društva, vidno pokaže, sklene odbor, naročiti sliko predsednika kanonika Jos. Marna in prednika njegovega, župana P. Grassellija.

„Matica“ se je v zvezi z drugimi narodnimi društvi poslovila dne 16. oktobra letos od svojega častnega člana Andreja barona Winklerja in poklonila dne 1. novembra njegovemu nasledniku Viktorju baronu Heinu.

Poročilo o zadnjem stanju Knezove zapuščine se vzame na znanje. Dne 14. decembra se je vložilo v matičino blagajno iz te zapuščine vrednostnih papirjev in knjizic v vrednosti 23.860 glđ. Vsa stvar pa še ni končno veljavno dognana.

Računa Miličeve in „Narodne Tiskarne“ o natisovanju letošnjih knjig se odobri brez ugovora.

Na znanje se vzame, da se je mej hišnimi strankami po ukrepu gospodarskega odseka zvršila neka sprememba.

Prošnji knjigotržca Zagorjana, ki želi vzeti društvene založne knjige v samozakup, se ima ustreči in določijo se pogoji, pod katerimi se to zgodi.

Na znanje se vzame poročilo o obsegu, natisovanju, vezavi in ceni letošnjih knjig. „Matica“ izda letos: 1. „Letopis“ za leto 1892. Vredil profesor A. Bartel (19 pol); „Goriška“, opis. Prvi zvezek. Spisal prof. Rutar (7¼ pol). 3. „Z ognjem in mečem“. Iz poljščine po Sienkiewiczu prevel M. M. Ilustrovaná povest. I. in II. del (29¼ pol). Knjige so v tisku in večinoma tudi že v vezavi gotove. Izidejo še pred novim letom. Prejmo jih le oni društveniki, kateri so poravnali udmino. Pridržane so pa tudi drugim, ki so še na dolgu; dobé jih pa le, ako poravnajo zaostalino. V zalogi se bodo prodajale knjige: „Goriška“ po 50 kr., „Letopis“ po 1 glđ., povest „Z ognjem in mečem“ po 1 glđ. 50 kr.

Odobré se nagrade pisateljske, korektorske in vredniške po nasvetu književnega odseka.

Kupi se slika pokojnega Antona Kneza, katero je prav dobro pogodil slikar Grillee.

Odobri se načrt književnega odseka gledé prihodnjega leta knjig. „Matica“ izda za l. 1893 troje knjig, namreč: „Letopis“ za leto 1893; vrednik mu bo profesor Bartel; oblika ista, sestava in vsebina podobna običajni. 2. „Goriška“, opis. Drugi zvezek. Spisuje profesor Rutar. 3. „Z ognjem in mečem“, ilustrovana povest iz poljščine. III. in IV. del.

Prihodnje leto utegne iziti tudi že I. zvezek „Antona Kneza knjižnice“. Konečna tvarina, število iztisov itd. se ima še le dognati.

Prošnjama dveh učnih zavodov za podaritev založnih knjig se ugoti.

Sklene se, da se „Matica“ naroči na Pleteršnikov slovar.

Poročilo o spremembah v poverjeništvu se vzame na znanje. Nove poverjenike so v zadnjem času dobile: Konjice, Ločnik, Šmartin, Maruberg, Šmarije pri Jelšah, Št. Jurij, Dravsko Polje; imata jih pa dobiti Sezana in Trebnje.

Prošnja za podelitev založnih knjig so se tudi v zadnji dobi reševale po veljavnem običaju in „Matica“ je prejela v tej zadevi tudi več zahvalnih pisem.

Več društev, s katerimi je „Matica“ v literarni zvezi, je poslalo v zadnji dobi svoje pojave: „Matica“ bo odgovorila s tem, da jim pošlje tudi svoje knjige v zameno. Nekaj knjig je bilo tudi podarjenih. Darovalcem se je izrazila iz predsedništva primerna zahvala. Vsega skupaj je narasla matična knjižnica v zadnji dobi za 119 knjig, zvezkov in časopisov.

(Konec sledi.)

Slovstvo.

„Dolenjske Novice“. Najtopleje priporočamo ta list v obilno naročevanje svojim bralcem in z vsem srcem se pridružujemo besedam, ki jih imajo „Dolenjske Novice“ v zadnji številki v vabilu na naročbo: „Rodoljubi slovenski, zlasti že za vse dobro vneti duhovščina, podpirajte „Dolenjske Novice“! Naročujte se, priporočujte list drugim in dopisujte! Utegne se tu ali tam misliti, da „Dolenjske Novice“ niso potrebne. — Na to rečemo le: gospodje, našemu listu se je priprosto ljudstvo že privadilo, drugemu se morda ne boče tako hitro. Rečemo drugič: gospodje, mislite si, kaj bi bilo, ako bi izhajal za Dolenjce list, nasproten našemu geslu „vse za vero, dom, cesarja“. Dandanes ni nič nemogoče. Torej ne pozabite našega lista!“

„Dolenjske Novice“ so se že s prva odločno postavile v vrsto katoliških listov; po prvem slovenskem katoliškem shodu so sprejele resolucije njegove v svoj program in tudi sedaj pišejo: „Vodilo za vredovanje bodo vselej sklepi prvega slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani. Vse za vero katoliško, dom slovenski in cesarja ljubljene, kojemu so bili Slovenci vselej zvesto udani, bode listu geslo; s tem geslom bodo izhajale „Dolenjske Novice“, ako pa ne bi mogle, bodo, poudarjaje ga — zapale. Izzivale ne bodo nikdar, ali vselej učile narod, ljubiti vero katoliško in domovino slovensko; ako se bode dobra reč napadala, „Dolenjske Novice“ ne bodo molčale. Brez barve ne bodo.“

Vredoval jih bode po novem letu č. g. profesor dr. Jos. Marinko. Cena za celo jim je 1 glđ. Bog daj obilo vspeha!

„Slovenski Gospodar“. Mej malim številom slovenskih listov, ki so brez ovinkov sprejeli program prvega slovenskega katoliškega shoda, je tudi imenovani slovenskemu ljudstvu, v zlasti štajerskem, namenjeni list. Odločnost v vseh obzirih ga diči. Če velja navdušiti ljudstvo, da se stresse nemškutarškega jarma, če velja braniti naše narodne pravice, če velja, ustaviti se pogubnemu rovanju nasprotnikov, „Slov. Gospodar“ nastopa vedno moško in prepričevalno. Prav tako pa brani tudi pravice svete cerkve resno in vestno; delovanje mu je obširno. Pouka podaje v vseh strokah, z mičnimi popisali povesticami zabava, z novicami kratkočasni. Izdaja ga katoliško tiskovno društvo v Mariboru. Izhaja vsak četrtek; stane pa 2 glđ. 50 kr.

Cerkveni letopis.

Dobropolje 13. dec.

Blagoslovljenje novega križevega pota.

Kaj lepo slovesnost smo praznovali v naši fari tretjo adventno nedeljo, namreč blagoslovljenje no-

vega križevega pota, katerega je tukajšnji farni cerkvi oskrbela vsega spoštovanja in hvale vredna in za božjo čast vneti velika dobrotnica, Marijana Zaidaršič iz Podgorice.

V soboto so že napovedovali strelji topičev izredno slovesnost. V nedeljo so šolski otroci nosili v slovesnem sprevedu križe novega križevega pota v cerkev.

Po odpetem „Veni creator“ je preč. gospod pater gvardijan, Jožef Bizovičar, blagoslovil novi križev pot, potem pa nam v jako lepem, jedrnatem pa poljudnem govoru razlagal, kaj je križev pot, kakšnega pomena je oni v Jeruzalemu in ta v naši cerkvi.

Nato je bila med obilo asistenco slovesna sveta maša in potem „Te Deum“.

V ponedeljek pa se je ravno taka lepa slovesnost vršila pri podružnici sv. Vida v Kompoljah, kjer so pobožni občani dobili in veliko hvaležnostjo sprejeli dosedanji križev pot farne cerkve.

Tukaj nam pa je preč. g. pater gvardijan zopet v dovršenem govoru razlagal, kako moramo sveti križev pot moliti, da bomo deležni obilnih odpustkov, ki so s to pobožnostjo sklenjeni. Obe slavnosti so se vršile v najlepšem redu, jako lepo in spodbudno. Zato si pa tudi slišal v nedeljo in ponedeljek le to splošno pohvalo in zadovoljnost, kako lepo je bilo vse in spodbudno.

Novega križevega pota pa nismo naročili pri kaki tuji tvrdki. Saj imamo domačinov, ki so tudi umetniki. Samo podpirati jih je treba, da morejo svojemu poklicu zvesti ostati.

Naš križev pot izdelala sta dva domača umetnika, in sicer prav fino, vestno, trpežno in po primerno nizki ceni. Slike izvršil je natančno po Fuhrihu slikar gosp. Matija Koželj v Kamniku, okvire pa je napravil podobar g. Franc Jontež iz Vel. Lašič prav primerno slogu naše farne cerkve. Radi tega jih tudi podpisani prav toplo priporočam.

Konečno pa izrazi podpisani v imenu cele fаре na tem mestu javno zahvalo tej velikodušni dobrotnici, ki nam je naklonila tako krasen križev pot, ki je v resnici pravi kinč naše farne cerkve. Ob enem pa sklepa svoj dopis s presrečno željo, naj dobrotljivi Bog milostno blagoslovlja radodarno dobrotnico in celo njeno občespoštovano družino.

Julij Čuk,
adm. in spirit.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. decembra.

(Diplomo častnega občanstva) je izročil občinski zastop občine Podgorice, župnije Sv. Jakoba ob Savi, danes dopoldne prevz. gospodu knezoškofu. Občino so zastopali velespoštovani župan Lovrenc Cedilnik in svetovalec Lovrenc Ručigaj in Janez Grad. Prevzvišeni so sprejeli deputacijo prav prijazno in se zahvalili za to odlikovanje, katero naj služi v čast božjo. Potem so dalje časa govorili o stanju občine in župnije.

(Znižane obresti za menjice.) Vodstvo kreditnega društva kranjske hranilnice naznanja, da je direkcija kranjske hranilnice znižala obresti za menjice kreditnega društva, veljavne za 4 mesece, od 5 $\frac{1}{2}$ na 5 $\frac{0}{10}$, veljavne za več nego 4 do 6 mesecev, od 6 $\frac{1}{2}$ na 5 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$. — To znižanje obrestij stopi v veljavo s 1. januarjem 1893. leta.

(Dobrodelni dar.) Preblagorodna gospa Terezija pl. Močnik je o priliki smrti njenega soproga dr. Frančiška viteza Močnika, c. kr. deželnega šolskega nadzornika v pokoju v Gradcu „Društvu v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem“ poslala sto goldinarjev. — Bog povrni!

(Ribniškimi županom) mesto umrlega gospoda notarja Erhovnica je bil izvoljen g. Jožef Klun, trgovec in posestnik, po domače Bukovečan, občinskim svetovalcem pa g. Andrej Podboj. Želimo, da bi si novi župan pridobil pri Ribničanih toliko in tako vsestransko zaupanje, kakoršno je vžival njegov pokojni, a nepozabljeni oče, ter da bi služilo županovanje njegovo duševnemu in telesnemu napredku Ribničanov.

(Molitev za odvrnenje kolere.) Na stavljeno vprašanje je knezoškofijstvo ljubljansko odgovorilo, da smejo duhovniki ljubljanske škofije od slej izpuščati zaukazano kolekto iz votivne maše: pro vitanda mortalitate vel tempore pestilentiae ter da prinese to naredbo tudi škofijski list, ki v kratkem izide.

(Volitev.) Pri občinski volitvi v Boštanju je bil izvoljen županom vrli g. Jožef Papež. Svetovalci so pa gg.: Prokop Bohutinski, Anton Planinc, Al. Drmelj, Iv. Berce. — Pri volitvi krajnega šolskega sveta dne 1. sept. bil je izvoljen predsednikom preč. g. župnik Iv. Lavrenčič. V odbor gg.: Al. Račič, nadučitelj, Jožef Papež, Matija Koračin, Iv. Marolt. Slava!

(Občinska volitev.) V Vogljah v okraju kranjskem je bil soglasno izvoljen za župana Jan. Molj, za odbornike pa: Janez Vehovec, Janez Osel, Jožef Burgar, Miha Globočnik, Jožef Šimnovec, Matija Tičar in Peter Sekné.

(Tiskovna pravda proti slovaškim „Narodnim Novinam“.) Poročali smo o svojem času, da je ogersko oblastvo prepovedalo, udeležiti se Slovakom slovesnosti, ko so odkrili na pokopališču v Hlubiški spomenik vodji Slovakov, pokojnemu Hurbanu. Vsakega poštenijska je moralo to globoko užaliti, kaj še le sina pokojnikovega, Hurbana ml. Zato je ta napisal v „Narodnih Novinah“ članek, naslovljen „Hijenizem na Ogorskem“, v katerem je oostro obsojal krivično postopanje proti njegovemu očetu in proti očetu slovaškega naroda. Kdo bi zameril oostro besedo mlademu možu, britko užaljenemu v njega sinovskem in domoljubnem čutilu? — Zaradi tega spise nakopali so Hurbanu ml. tiskovno porotno pravdo. Minolo soboto je bila obravnava in ogerski porotniki so Hurbana spoznali krivega, da je hujskal proti zakoniti ustavi in ščuval slovaško narodnost proti Ogorski. Obsojen je bil na podlagi porotne obsodbe na eno leto v ječo, 3000 glđ. denarne kazni in vplačanje vseh pravnih stroškov. — Ta slučaj osvetljuje, kako Madjari ravnaajo z ubogo slovaško rajo!

(Nemški „Schulverein“.) Iz Celovca, dne 18. decembra: Temu zloglasnemu društvu nekda huda prede! Nemški listi namreč poročajo, da je „schulvereinsko“ vodstvo moralo razpustiti 127 podružnic, ki so bile „ohne Sang und Klang“ ustavile svoje delovanje. To pač najjasneje priča, kako nepotrebno je to društvo, ki prospeva le ob jezikovnih mejah, kjer z njegovo pomočjo skušajo razni nemški sršeni zasadiiti svoja strupena žela v slovansko meso! — Dne 11. t. m. zborovala je „schulvereinska“ podružnica za Grobniško polje. Zborovanje se je vršilo nekda silno navdušeno, kajti točilo se je ob tej priliki posebno dobro pivo, kakor posebno povdarja vestni poročevalec tukajšnjih „Fr. Stimmen“. Besedičilo se je zbog tega mnogo in posebno obširno so se udje tega šolskega društva pečali z — jezikovno naredbo za Celovec! Jadikovali so zopet, da je njih nemštvo v nevarnosti in nehote obšlo je zborovalce „ein unheimliches Gefühl“, ko so čuli, da mora celovski magistrat sprejemati slovenske dopise! Sicer nam uče prav v glavo, v kateri zvezi je celovška jezikovna naredba z nemškim „schulvereinom“, — a mora že nekaj biti, kajti naši Nemci hodijo le „postavna“ pota — ka-li?! — Pismo sta shod pozdravila c. kr. deželne sodnije svetovalec (sic!) F. Steiner in župnik (sic!) v Weitensfeldu Avs Zucco pl. Cucagna, „welcher Feuer und Flamme für die deutsche Sache ist“ („Fr. St.“), — kar bodi tu zabeleženo kot koroški „kuriozum“. „Mit aller Tapferkeit“ pilo se je nato, kakor povdarja isti list in napivalo „schulvereinu“ in stoprav po polnoči ločili so se „veseli“ bratje! — Da je popivanje, udrihanje po Slovencih, prebiranje dopisov c. kr. deželno-sodnijskih svetovalcev in župnikov glavni del „schulvereinskih“ shodov, to je gotovo vsekako — zanimivo! —rj—

(Mirovno pomnoženje moštva pri vojaki) pri 25 pehotnih polkih, med katerimi se nahajata in kranjski in kranjsko-primorski polk, odredil je cesar počenši z dnem 1. junija l. 1893. Po tej odredbi imela bode vsaka stotinja po jednega desetnika, dva narednika in 6 prostakov več. Normalno povišanje v miru brojilo bode torej v jedni stotnji s častniki vred 95 mož; skupno povišanje pri vseh 25 polkih, in sicer štev.: 2, 4, 7, 15, 17, 19, 22, 23, 24, 27, 31, 32, 34, 38, 46, 47, 69, 71, 81, 82, 85, 95, 97, 100 in 101 iznaša za to leto 8600 mož.

(Iz Mokronoga) se nam piše: Bolezen nas letos kar neče zapustiti. Poročali smo že, kako hudo je rassajala v našem kraju griža in koliko jih je pomrlo vsled te bolezni. Komaj pa je ponehala griža, začela je zopet vratnica (difteritis) daviti otroke; eni rodovini so umrli že trije otroci, četrti jedini še je tudi nevarno bolan.

Pri Južnem kolodvoru: Zavadil, železniški strojevodja, iz Lienca.

Pri Maliču: Engel, Kopfstein, trgovec; Wachsmann, potovalec, z Dunaja. — Patož; Abeles, trgovec, iz Trsta. — Kosar iz Leimbacha. — Spitzer, potovalec, iz Beljaka. — Neuman, trgovec, iz Gradca.

Pri bavarskem dvoru: Dörfler, profesor, z Dunaja. — Jarič, posestnik, iz Begunj.

19. decembra.

Pri Maliču: Karplus, trgovec z lesom; Eisenstätter, Fischer, Deutsch, trgovci, z Dunaja. — Neuman, trgovec, iz Linca. — Weiss, trgovec, iz Siska. — Jakše, trgovec z lesom, iz Radeč. — Büsch, tržni komisar, iz Trsta. — Prevc, koncipijent, iz Novega Mesta. — Abačič, zasebnik, iz Železnikov.

Pri Slonu: Knez Windischgrätz; Stürler, Egger, Schwab, trgovci, z Dunaja. — Lukeschitz iz Gradca. — Miklavčič, poštna upraviteljca, s sestro, od Sv. Križa. — Ragnacher iz Naborjete. — Wortman z Reke.

Pri avstrijskem caru: Žgur, trgovec, iz Podrage. — Mejač, posestnik, iz Komende. — Tribulletti in Seijler iz Kranja.

Pri Južnem kolodvoru: Tekalec z materjo iz Vipave — Horak iz Celovca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mobilna temperatura
opazovanja	barometra v m	termometra v Celziju			
7. u. jut.	738.5	-4.6	sl. svzh.	del. jasno	
2. u. pop.	736.7	4.6	zm. jzpad	"	9.00
9. u. zveč.	737.2	8.6	sl. jzpad	"	
Srednja temperatura 12°, za 3.2° nad normalom					

Tržne cene v Ljubljani

dne 21. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica nktl.	6 1	Speh posejen, kgr.	— 64
Rež.	4 80	Surovo maslo	— 93
Ječmen.	3 84	Jajec, jedno	— 04
Oves.	2 52	Mleko, liter	— 10
Ajda.	5 71	Goveje meso, k. r.	— 64
Proso.	4 41	Telečje	— 52
Koruz.	4 80	Svinjsko	— 50
Krompir.	3 20	Kostrunovo	— 36
Leča.	12	Pisane	— 40
Grah.	12	Golob	— 16
Pišol.	10	Senč. 100 kgr.	2 28
Maslo, kgr.	— 93	Slama.	2 05
Mast.	— 66	Drva trda, 4 kub. mtr.	7
Speh svež.	— 50	menka.	5

Vabilo na naročbo!

Ob bližajočem se novem letu vabimo na novo naročbo „Slovenca“ in „Domoljuba“. — Ponavljamo, da se za novo leto na vsak imenovani list posebej naroča, ker „Domoljub“ z novim letom ne bo več izhajal kot priloga „Slovenca“. Naročniki „Slovenca“, ki želé i v prihodnje dobivati „Domoljuba“, blagovolijo naj ga posebej naročiti. — Na 10 „Domoljubov“ pod skupnim naslovom naročenih je 11. iztis brezplačen.

Tudi prosimo gg. naročnike, naj nam pošljejo naročnino jedino le na našo adresu. Ako namreč naročnino prilagajo pošiljtvam z drugim naslovom, mi ne dobimo naročnine pravočasno, ter ne moremo naročnikom točno postreči.

Izdajateljstvo „Slovenca“ in „Domoljuba“ v Ljubljani.

[XXXX] solidno blago [XXXX]

Janeza Dogan-a
mizarški obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15
(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega
in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gl. do 40 gl., madrace na peresih 10 gl., dratene madrace 8 gl. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.

Naročila se točno izvršujejo. Cenišnik z podobami zastonj in franko. 392 (24-23)

[XXXX] Najnižje cen. [XXXX]

(Novo pokopališče v Gorici.) Naša solčna Gorica ima že čez dvajset let liberalno starešinstvo. Kakor vsaka liberalna vlada, imelo je torej pravico, napraviti velik in neznosen dolg. Pravijo, da so tudi svetilniki po mestu zadolženi. No, dokler so hodili tuje zdravit se v Gorico, je še šlo. Nazadnje pa se je vendar le posrečilo nekaterimi „gentilissimi cittadini“, da so s surovim napadanjem in blatanjem odvrnili Slovence in Nemce od mesta. Zdaj je mesto brez dohodkov, dolg pa vpije vsem davkoplačevalcem na uho in mošnjo. Zato pa se dvigajo iz grobov stari liberalni grehi ko hudi duhovi. Največ nemirnih duhov dohaja nam z novega pokopališča, katero je liberalna modrost zanesla v pravo močvirje. Da, novo goriško pokopališče je močvirje, iz katerega ne morejo več ne živi ne mrtvi. Ko je vreme količkaj duževno — torej celo zimo — je vedno 20 do 40 cm. vode v jamah; tam kjer otroke pokopavajo, pa teče potoček, kakor je tekel poprej, ko tam ni bilo pokopališča. Ljudi spreletava mraz, ko pomišljajo, da jih bodo pokopavali — v lužo. Zato se pa dadó pokopavati v Sv. Peter, Sv. Andrej, na Sv. Goro itd. Vse to pa mnogo stane in posebno težko dá laški gospódi, dajati denar slovenskim občinam. To je proti njih oporoki. Domišli so se tedaj, napraviti zasebno pokopališče v Gorici, kjer bodo od vsakega groba plačevali. — Mestno starešinstvo se bodé ustavilo tej nameri, pá zastoj! Ali naj vse občinstvo trpi za grehe zagriženih laških narodnjakov? Zakaj so šli iskat pokopališča v močvirje? Za to, da bi bilo oddaljeno od mesta, in sicer tam, kamor po navadi nikdo ne zahaja. Liberalci se mrtvih bojé. Nadalje zato, ker se je oglasil edini dr. Rojce, Slovenec, proti onemu močvirju. Slovenec ne more nič vedeti! Goričani pravijo, da so bile odločilne tudi osobne koristi. No, če je še to res, tedaj imate celo podobo resnično liberalnega starešinstva!

(Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju v Ljubljani.) Od 11. do 17. dne t. m. je bilo 10 novorojencev in 15 umrlih. Med poslednjimi je bilo 5 tujcev, 5 pa v zavodih. Jeden je umrl za jetiko, 6 za vnetjem sapnih organov, 3 za starostjo, za raznimi boleznimi in jeden se je pa ponesrečil. V tem času je 8 oseb zbolelo za oslovskim kašljem, jedna pa za noricami.

(Božičnica za slovenske otroke v Gorici) se je prav lepo vršila. Zbrala se je polna dvorana slovenskega občinstva. Med odličnimi gosti smo videli preblag. g. barona A. Winklerja, viteza dr. Tonklija in pa skoraj vse vplivnejše prvake. — Nedolžni otroci so imeli še največ veselja.

(Učiteljsko društvo za novomeški okraj) javlja, da preloži na 28. dan decembra t. l. nameravano veselico zbog neugodnega letnega časa na — prihodnjo spomlad. Odbor.

(Pri občnem zboru bralnega društva v Kostanjevici) bili so voljeni: g. Otomar Sever župan in c. kr. nadporočnik v pokoju predsednikom, g. Damijan Pavlič župnik podpredsednikom, g. Franjo Kobau c. kr. davčni adjunkt tajnikom, g. Lavoslav Abram nadučitelj denarničarjem i g. Alojzij Gač mlajši knjižničarjem. Odbornikom sta voljena: g. Ivan Rabuze trgovec in g. Anton Straus zemljiški in hišni posestnik.

(Koroških lati-liberalcev „resniceljubnost“) Piše se nam: Da so slovenski državni poslanci s svojimi sadašnjimi interpelacijami o koroških zadevah zadeli pravo, že kaže podlo pisarenje koroških nemško-liberalnih listov. Da utaje tam navedene resnične dogodke ter po svojem delajo „javno mnenje“, poslužujejo se starega svojega orožja — laži! Da bi opravičili okr. sodnika v Svineu, ki tako radovoljno ponuja Slovencev priliko učiti se v ječi blažene nemščine, kvasijo vse mogoče, a pri tem svojim čitateljem ne povedó, da je bil Slovenec Kolman zaprt radi tega, ker sodniku ni znal nemški odgovorjati! — Tudi pristransko postopanje g. okr. glavarja celovškega bar. Mac-Nevina povodom znanega šolskega zapisovanja v Kotmarivasi opravičujejo na vse pretege, češ, da je postopal ta „pacifikator“ popolnoma „objektivno“ in da je le 6 ali 7 županovih privržencev izreklo se za slovensko šolo. Res precej domišljavosti treba vestnim liberalnim poročevalcem, da napravijo iz nad 40 (!) odločnih slovenskih mož „6 ali 7 županovih privržencev“! In če je bilo postopanje onega plemiča v Kotmarivasi „objektivno“, potem pa tudi — bodi! A radi bi znali dotične paragrafe, ki velevaljo tako „objektivno“ postopanje, s kateršnim se je oslavil baron Mac-Nevin dne 22. no-

vembra v Kotmarivasi in radi katerega je — izvestno ne „za kratek čas“ — dne 7. t. m. bil pozvan na Dunaj!

(Veselica gasilnega društva pri sv. Križu na Murskem polju.) V ponedeljek na dan sv. Štefana 26. decembra t. l. priredi gasilno društvo pri sv. Križu na Murskem polju veselico s tombolo v gostilni g. Ig. Hauptmana v Križevcih v korist zaklada za napravo gasilnega orodja. Začetek ob 3 uri popoldne. Odbor.

(Razpisana šolska ustanova za realce.) Razpisana je cesar Franc-Josipova ustanova v znesku 50 gl. Pravico do te ustanove imajo v Ljubljano dostojni „ali če takih ni, na Krajskem rojeni učenci ljubljanske c. kr. višje realke. Prošnje na mestni magistrat ljubljanski je potom vodstva c. kr. goraje realke vložiti do 20. jan. t. l.

(Razglasilo licitacij.) V stavbenem okraju Ljubljana pridejo na licitacijo za popravo državnih cest nastopna dela, in sicer za les: Troški za popravo črnuškega mostu 1000 gl., poprava preliwa čez domžalski potok 252 gl. 57 kr., ohranjenje mostu čez Bistrico 1400 gl., prenovitev držajev na Učki in v Trojanah 166 gl. 22 kr., za napravo držajev v Mednem 78 gl. 64 kr., za most čez Suro Medvodami 1000 gl., za breški most 1540 gl., za napravo mostnic v Grosupljem 120 gl., za držaje pri Peščeniku 104 gl. 55 kr.; za savski most pri Litiiji 2200 gl. — Za oddajo vseh imenovanih del bo dne 9. januarija 1893 minuendolicitacija v Ljubljani v baron Lichtenbergovi hiši na Turjaškem trgu št. 5, I., ob 9. uri zjutraj.

(Iz krogov c. kr. gozdarjev) se nam piše: Pri c. kr. okrajnih glavarstvih nastavljeni so c. kr. gozdarji. Ti imajo nalogo pregledovati gozde celega okrajnega glavarstva v gozdno-policijskem oziru ter poročati o njih stanju. Zahteva se od njih spodnji gimnazij ali spodnja realka, gozdarsko učilišče in državni izpit. Razdeljeni so v tri razrede. Prvi razred dobiva plačo XI. činovnega razreda z dokladami. In te c. kr. gozdarje nazivljejo stavei slovenskih koledarjev gozdne paznike ali varuhe; s tem jih stavijo v isto vrsto kakor so pazniki zasebnih gozdov, katere zovejo tudi „vrđnjane“. Če nam hočete pošiljati slovenske koledarje na ogled, svetujemo vam, da popravite to nesmisel. — Prepričani smo, da se c. kr. gozdarjem s tem ni namenoma godla krivica in gotovo bodo izdatelji slovenskih koledarjev opomnjeni na to, radi ustregli izraženi opravičeni želji.

Telegrami.

Žalec, 20. decembra. Pogreb kanonika Jeraja sijajen. Duhovnikov štirideset, sprevod vodil opat Ogradi. Maševal je kanonik Hribovšek.

Budimpešta, 20. decembra. V zbornici poslancev je naglašal ministerski predsednik pri generalni budgetni debati, da je mej stalnimi načeli vladne politike tudi gojenje najiskrenejšega soglasja mej kraljem in narodom. Nikdar še odnošaji mej kraljem in narodom niso bili tako presrečni in prosti vsakih nesporazumljenj, kakor sedaj. (Navdušeni „eljen“-klici.) Budget se je v sprejel z veliko večino za podlago podrobnih debat.

Pariz, 20. decembra. Zbornica je pritrdila nasvetu komisije, da se dovoli sodnijsko postopanje proti poslancem Rouvieru, Julesu Roche-ju, Arene-ju, Proustu in Dugue-ju. Senat razpravlja o enakem predlogu komisije zastran sodnijskega preganjanja senatorjev Léona Renaulta, Alberta Grevy-ja, Berata, Teveneta in Défesa.

Pariz, 20. decembra. „Figaro“ poroča: Pri sodnijski preiskavi v pisarni zavoda „Banque Franco-Egyptienne“ našli so se važni dokazi za podkupljenje poslancev.

Port-Said, 20. decembra. Nadvojvoda Ferdinand Este je na parniku „Cesarica Elizabeta“ semkaj došel.

18. decembra. Štefan Ciller, delavec, 60 let, Poljanska cesta 58, srčna hiba. — Marija Medic, gostija, 68 let, Kravja dolina 11, ostarelost.

19. decembra. Ernst Erjavc, delavec sin, 4 leta, Tržaška cesta 26, meningitis. — Jurij Rožan, postrešček, 32 let, Stari trg 3, plućnica.

V bolnišnici:

18. decembra. Aleš Exar, krojač, 30 let, jetika.

Oddá se v najem

takoj ali pa o sv. Juriji prihodnjega leta za jedno ali več let

kovačija s fužino,

jedno sobo in kuhinjo. Pa tudi króma s štirimi sobami, kuhinjo, dvema kletima, hlevom zraven omenjene kovačije.

Kovačija je v Zali med Godovičem in Idrijo ob idrijski cesti, ki postane prihodnje leto državna cesta.

Natančnejši pogoji zvedó se pri Tomažu Gantarju, posestniku v Godoviču, pošta Hotederšica. 578 2-2

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, V.

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, VIII.

499 14

Trnkóczyjev grenki konjak,
okusno in najboljšo sredstvo za želodec.
I steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld.
prodaja

Ubalđ pl. Trnkóczy,
lekarnar v Ljubljani.
Prodajalci na drobno dobó rabat.

Lekarna Trnkóczy-jeva v Gradcu.

Novo elegantne

sani

in nekateri 577 3-3

VOZOVÍ

so na prodajo pri

Fr. Šiški,

Marije Terezije cesta šte. 6,
v Ljubljani.

V prodajalnici

godbenih instrumentov

M. Hofta

579 2-2

V Ljubljani, Šelenburgove ulice 1

dobé se vsakovrstne **strune** in **glasbeni instrumenti**. — Naročila in poprave izvršujejo se točno.

P. n.

Predno se popolnoma preskrbite z **božičnimi darili**, prosim uljudno, oglejte si še našo

božično razstavo

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4, 2. dvorišče.

Z velespoštovanjem

za kočevsko domačo obrtnijo: F. Stampfel.

N. S. Od januarija 1893 bode prodajalnica na voglu glasbene dvorane na Kongresnem trgu. 583 5-2

St. 25.478.

Ustanova za realce.

587 3-1

Od cesar Franc Josipovih po obh. svetu ljubljanskem osnovanih ustanov za realce, izprazneno je od tekočega šolskega leta naprej **jedno mesto v znesku 50 gld. na leto.**

Po ustanovnem pismu imajo pravico do teh ustanov ubožni, v ljubljansko mestno občino pristoini, ali, ko bi tseb prosilec ne bilo, na Kranjskem sploh rojeni dnaki, ki obiskujejo tukajšnju c. kr. višjo realko.

Prošnje za to ustanovo, katerim je priložiti kristni list, domovnico, ubožni list in pa šolski spričevali zadnjih dveh semestrov, vložé naj se

do 20. januarija 1893. l.

pri ravnateljstvu c. kr. višje realke.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 18. decembra 1892.

Za novo leto!

príporeča

voščilne karte!

in

raznovrstne vizitnice

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Vodnikove ulice.

Kiparski in pozlatarski obrt.

588 6-1

Priporočilo.

Prečast duhovščini, cerkvenim predstojništvom in sl. občinstvu priporočam se uljudno v **vsakovrstno izvrševanje**

kipov od lesa in marmorja, lesenih altarjev, prižnic, okvirov za križevi pot in razne slike itd.,

d lje **pozlačenje in prenavljanje starih altarjev** in sploh v vsa v to obrt vstevajoča se dela. — Opirajoč se na večletno poslovanje in lastno izkušnjo obljubim točno, trajno, dobro delo, vestno postrežbo in nizko ceno. Velespoštovanjem

Andrej Rovšek,

kipar in pozlatar v Moravčah.

Božična darila

Ljubljana Prešernov trg

J. KAPSCH,

Ljubljana Prešernov trg

juvelír,

príporeča najtopleje izborno svojo zalogo najraznovrstnejše

srebrnine in zlatnine; dragocenosti biserov itd.

(3)

z zagotvilom najnižje cene, točne, uljudne postrežbe.

Vnanja naročila izvršuje kar najurneje.

Novoletna darila

Dunajska borza.	
Dné 21. decembra.	
Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld 85 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97 " 55 "
Zlata renta 4%, davka prosta	116 " 10 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 45 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	980 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	314 " 75 "
London, 10 funtov strl.	120 " 15 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 57 "
Cesarski cekini	5 " 68 "
Nemških mark 100	59 " 05 "
Dné 20. decembra.	
Ogerska zlata renta 4%	114 gld. 10 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 45 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	141 " 25 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	154 " 75 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	187 " 50 "
Zastavna pisma avstr. zem. kred. banke 4%	96 " 50 "
Zastavna pisma " " 4 1/2%	100 " 50 "
Kreditne srečke, 100 gld.	193 " 50 "
St. Genois srečke 40 gld.	67 " 50 "
Ljubljanske srečke, 20 gld.	25 gld. 25 kr.
Avstr. rubešega križa srečke, 10 gld.	18 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	66 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	60 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2797	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	91 " 10 "
Papirni rubelj	1 " 19 "
Laških lir 100	— " — "

List „Mercur“. Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločitnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celetna naročnina s portno pošiljateljico vred gld. 2.60.	Menjarnična delniška družba „MERCUR“ Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.	Dunajske komunalne promese à gld. 3 1/4, in 50 kr. kolek. Glavni dobiček 200.000 gld. avstr. velj. Kreditne promese à gld. 4 1/4, in 50 kr. kolek. Glavni dobiček 150.000 gld. av. v. Obe vkupe le 8 1/4 goldinarja.